

Sygnatura akt III U 203/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Konin, dnia 15-04-2015 r.

Sąd Okręgowy w Koninie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia – **SO Anna Walczak- Sarnowska**

Protokolant: Starszy sekretarz sądowy Lila Andrzejewska

przy udziale

po rozpoznaniu w dniu 09-04-2015r. w Koninie

sprawy **I. C. prowadzącej działalność gospodarczą**

pod nazwą Sklep (...) w P.

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

o wysokości stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe

na skutek odwołania **I. C.**

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

z dnia 7-01-2015r. znak: (...)

decyzja nr (...) - (...)

z dnia 7-01-2015r. znak: (...)

decyzja nr (...) - (...)

z dnia 7-01-2015r. znak: (...)

decyzja nr (...) - (...)

1. Zmienia zaskarżoną decyzję nr (...) - (...) z dnia 7-01-2015r. w ten sposób, że stwierdza brak podstaw do podwyższenia stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe obowiązującej płatnika składek I. C. prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą Sklep (...) w P. o 50 % w roku składkowym obejmującym okres od dnia 1 kwietnia 2012r. do dnia 31 marca 2013r.

2. Zmienia zaskarżoną decyzję nr (...) - (...) z dnia 7-01-2015r. w ten sposób, że stwierdza brak podstaw do podwyższenia stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe obowiązującej płatnika składek I. C. prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą Sklep (...) w P. o 50 % w roku składkowym obejmującym okres od dnia 1 kwietnia 2013r. do dnia 31 marca 2014r.

3. Zmienia zaskarżoną decyzję nr (...) - (...) z dnia 7-01-2015r. w ten sposób, że stwierdza brak podstaw do podwyższenia stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe obowiązującej płatnika składek I. C.

prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą Sklep (...) w P. o 50 % w roku składkowym obejmującym okres od dnia 1 kwietnia 2014r. do dnia 31 marca 2015r.

Sygnatura akt III U 203/15

UZASADNIENIE

Decyzjami z dnia 7.01.2015 r. nr (...), (...) (znak sprawy : (...)) Zakład Ubezpieczeń Społecznych stwierdził, że stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe obowiązującą u płatnika składek I. C. w latach składkowych obejmujących okresy od 1.04.2012 r. do 31.03.2013 r., od 1.04.2013 r. do 31.03.2014 r., od 1.04.2014 r. do 31.03.2015 r. podwyższa się w każdym roku o 50 %. Po przytoczeniu stosownych przepisów prawa Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał, że na podstawie przekazanych przez płatnika składek danych do ustalenia składki na ubezpieczenie wypadkowe zawartych w informacjach ZUS IWA złożonych za kolejne lata kalendarzowe 2009,2010,2011 Zakład Ubezpieczeń Społecznych wyznaczył stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe na rok składkowy obejmujący okres :

- od 1.04.2012 r. do 31.03.2013 r. w wysokości 0,84 % podstawy wymiaru,
- od 1.04.2013 r. do 31.03.2014 r. w wysokości 0,84 % podstawy wymiaru,
- od 1.04.2014 r. do 31.03.2015 r. w wysokości 1,03 % podstawy wymiaru.

W związku z przekazaniem korygującej informacji ZUS IWA o identyfikatorze (...), w której płatnik składek zmienił liczbę poszkodowanych w wypadkach przy pracy podając „(...)” ustalona przez ZUS na powyższe lata składkowe stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe została ponownie przeliczona i w okresie :

- od 1.04.2012 r. do 31.03.2013 r. została ustalona w wysokości 0,93 % podstawy wymiaru,
- od 1.04.2013 r. do 31.03.2014 r. została ustalona w wysokości 0,93 % podstawy wymiaru,
- od 1.04.2014 r. do 31.03.2015 r. została ustalona w wysokości 1,47 % podstawy wymiaru,

a zatem wykazywana w dokumentach rozliczeniowych stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe była zaniżona.

Odwołania od powyższej decyzji złożyła I. C. (zostały one zarejestrowane pod sygn. akt III U 203/15, III U 204/15, III U 205/15) zarzucając naruszenie art. 34 ustawy z 30.10.2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych i wniosła o uchylenie zaskarżonych decyzji. Podała, że w wyniku błędu Biuro Rachunkowe (...), które sporządzało ZUS IWA nie podało na tym formularzu informacji o wypadku przy pracy, który miał miejsce w (...)r. Natomiast sama informacja o tym wypadku została prawidłowo sporządzona i przekazana do Biura Rachunkowego przez przedsiębiorstwo I. C.. Zwrócono uwagę, że przedsiębiorca dochował należytej staranności, aby przekazać prawidłowe dane do ZUS, w szczególności służby bhp przedsiębiorcy prawidłowo sporządziły wszystkie dokumenty dotyczące wypadku. Protokół powypadkowy został dostarczony do biura rachunkowego, które jako profesjonalista miało sporządzić informację ZUS IWA, a przedsiębiorca nie mógł podejrzewać, że sporządzi ono informacje w sposób nieprawidłowy.

Organ rentowy wniosł o oddalenie odwołań oraz zasądzenie od odwołującej na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych podtrzymując argumentację zawartą w zaskarżonych decyzjach.

Na podstawie art. 219 k.p.c. sąd połączył wniesione odwołania do wspólnego rozpoznania i prowadzenia pod sygn. akt III U 203/15.

Sąd ustalił i zważył, co następuje :

I. C. prowadzi od 1999 r. działalność gospodarczą w zakresie świadczenia usług transportowych pod nazwą Sklep (...) w P.. Faktycznie sprawami firmy zajmuje się mąż odwołującej M. C..

Na podstawie przekazanych przez płatnika składek danych do ustalenia składki na ubezpieczenie wypadkowe zawartych w informacjach ZUS IWA złożonych za kolejne lata kalendarzowe 2009,2010,2011 Zakład Ubezpieczeń Społecznych wyznaczył stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe na lata składkowe obejmujące okresy :

- od 1.04.2012 r. do 31.03.2013 r. w wysokości 0,84 % podstawy wymiaru,
- od 1.04.2013 r. do 31.03.2014 r. w wysokości 0,84 % podstawy wymiaru,
- od 1.04.2014 r. do 31.03.2015 r. w wysokości 1,03 % podstawy wymiaru.

W dniu (...)r. miał miejsce w firmie wypadek przy pracy.

Na tą okoliczność został sporządzony protokół powypadkowy, który razem z innymi dokumentami został przekazany przez pracodawcę do Biura Rachunkowego (...)prowadzonego przez M. L., zajmującym się obsługą księgową firmy oraz sprawami z zakresu ubezpieczeń społecznych. Pracownik biura L. Ł.

na podstawie przedłożonych dokumentów dokonała skompletowania dokumentów

do organu rentowego dotyczących wypłaty zasiłku chorobowego dla poszkodowanego pracownika. Z uwagi na przeoczenie nie wykazała natomiast w informacji o danych

do ustalenia składki na ubezpieczenie wypadkowe (ZUS IWA) faktu zaistnienia przedmiotowego wypadku. Zapomniała, że takie zdarzenie miało miejsce, albowiem przypadki wypadków przy pracy u pracodawcy występują dość rzadko.

W 2014 r. miała miejsce u pracodawcy kontrola ze strony organu rentowego, która wykazała, że informacja o wypadku przy pracy w (...)r. nie została zgłoszona do ZUS. W wyniku przeprowadzonej kontroli organ rentowy wydał zaskarżone decyzje, a pismami z dnia 7.01.2015 r. poinformowano odwołującą, że aktualna stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe z zastosowaniem nałożonej sankcji została ustalona na rok składkowy :

- od 1.04.2012 r. do 31.03.2013 r. w wysokości 1,40 % podstawy wymiaru,
- od 1.04.2013 r. do 31.03.2014 r. w wysokości 1,40 % podstawy wymiaru,
- od 1.04.2014 r. do 31.03.2015 r. w wysokości 2,21 % podstawy wymiaru.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach ZUS oraz w oparciu o zeznania świadków M. C., M. L. oraz L. Ł. oraz zeznania odwołującej I. C..

Wartość dowodowa dokumentów nie budziła wątpliwości Sądu i nie była kwestionowana przez strony. Zeznania odwołującej oraz świadków Sąd uznał za wiarygodne, gdyż są ze sobą spójne, rzeczowe i logiczne. Świadek L. Ł. w sposób przekonujący wskazała przyczynę braku wykazania w formularzu ZUS IWA informacji o zaistniałym wypadku przy pracy.

Zgodnie z art. 28 ust. 2 ustawy z 30.10.2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (t.j. Dz.U.2009.167.1322) stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe dla płatnika składek zgłaszającego do ubezpieczenia wypadkowego co najmniej 10 ubezpieczonych ustala Zakład jako iloczyn stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe określonej dla grupy działalności, do której należy płatnik składek, i wskaźnika korygującego ustalonego dla płatnika składek, z zastrzeżeniem art. 33.

Zgodnie z art. 31 ust. 3 kategorię ryzyka dla płatnika składek ustala się w zależności od ryzyka określonego wskaźnikami częstości:

- 1) poszkodowanych w wypadkach przy pracy ogółem;

- 2) poszkodowanych w wypadkach przy pracy śmiertelnych i ciężkich;
- 3) zatrudnionych w warunkach zagrożenia.

Zgodnie z art 31 ust 5 kategorię ryzyka dla płatnika składek ustala się na podstawie danych, o których mowa w ust. 3, przekazanych przez płatnika składek za trzy kolejne, ostatnie lata kalendarzowe.

Dane, o których mowa w ust. 3, płatnik składek przekazuje do dnia 31 stycznia danego roku za poprzedni rok kalendarzowy w informacji zawierającej w szczególności:

- 1) dane identyfikacyjne płatnika składek, określone w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych;
- 2) rodzaj działalności według PKD;
- 3) liczbę ubezpieczonych zgłoszonych do ubezpieczenia wypadkowego;
- 4) adres płatnika składek.

Natomiast według art. 34 ust. 1 ustawy, jeżeli płatnik składek nie przekaze danych lub przekaze nieprawdziwe dane, o których mowa w art. 31, co spowoduje zaniżenie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe, Zakład ustala, w drodze decyzji, stopę procentową składki na cały rok składkowy w wysokości 150 % stopy procentowej ustalonej na podstawie prawidłowych danych. Płatnik składek zobowiązany jest opłacić zaległe składki wraz z odsetkami za zwłokę.

W sprawie niesporne jest, że płatnik składek w formularzu ZUS IWA nie podała informacji o wypadku przy pracy, który miał miejsce (...)w prowadzonej przez nią firmie. W ten sposób organ rentowy ustalił stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe w trzech następnych okresach składkowych w wysokości niższej od tej, która byłaby ustalona w oparciu o prawidłowe dane. Z chwilą ujawnienia tej okoliczności, ZUS zastosował wobec płatnika sankcję przewidzianą w art. 34 ustawy. W orzecznictwie akcentuje się, że choć następstwem przekazania danych niezgodnych ze stanem faktycznym jest obowiązek zapłacenia podwyższonej składki, to nie jest to odpowiedzialność absolutna. Ustawodawca posługuje się bowiem pojęciem danych nieprawdziwych, a nie danych nieprawidłowych. W przypadku danych nieprawdziwych chodzi o zawinione zachowanie płatnika, ukierunkowane na wprowadzenie organu rentowego w błąd. Dlatego w sprawie o podwyższenie składki na ubezpieczenie wypadkowe nie można abstrahować od przyczyn i okoliczności, dla których płatnik składek wadliwie przekazał dane (zob. wyroki Sądu Najwyższego z 4.10.2013 r., I UK 103/13, OSNP 2015/1/11, z 16.06.2011 r., I UK 15/11, OSNP 2012/15-16/199, wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 5.09.2013 r. III AUa 207/13, Lex nr 1372374, wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 25.09.2014 r., III AUa 2766/13, Lex nr 1526946). Nie można stawiać w jednym rzędzie płatników, którzy rzetelnie podchodzą do wykonywania nałożonych na nich obowiązków a jedynie zdarzy im się usprawiedliwiony błąd od tych, którzy nawet celowo wprowadzają organ rentowy w błąd, licząc na niewykrycie przez odpowiednie służby nieprawidłowości w przekazywanych informacjach. W ocenie Sądu przyczyną przekazania przez płatnika składek wadliwych danych było przeoczenie przeciążonego pracą pracownika przygotowującego dane ze strony biura rachunkowego obsługującego firmę odwołującą. Na uwzględnienie zasługiwała argumentacja, że nie chodziło w tym przypadku o wprowadzenie organu rentowego w błąd w celu ustalenia niższej składki na ubezpieczenie wypadkowe, bowiem okoliczność zaistnienia wypadku nie była ukrywana przed organem rentowym, skoro odnośnie poszkodowanego w wyniku zaistniałego wypadku przy pracy pracownika przygotowano i dostarczono do organu rentowego dokumentację celem przyznania mu świadczeń z ubezpieczeń społecznych. Organ rentowy nie był więc pozbawiony informacji o ilości wypadków jakie miały miejsce u płatnika składek, gdyż na podstawie informacji związanych z wnioskowanym świadczeniem, możliwym było zweryfikowanie zawartej informacji w ZUS IWA jako omyłki pisarki i to jeszcze przed przystąpieniem do ustalania składki na ubezpieczenie wypadkowe.

Sąd nadto pragnie dodatkowo zauważyć, że przepis art. 34 ust. 1 ustawy wypadkowej nie upoważniał organu rentowego do podwyższenia składki na ubezpieczenie wypadkowe do wysokości 150% stopy procentowej ustalonej na podstawie

prawidłowych danych przez okres trzech kolejnych lat składkowych. Przepis ten wprost stanowi, że stopę procentową składki podwyższa się na cały rok składkowy. Mowa jest zatem w przepisie o jednym roku składkowym. Przepis art. 34 ust. 1 ustawy wypadkowej ma charakter kary i podwyższenie składki do wysokości 150% stopy procentowej za trzy lata stanowiłoby nałożenie trzech kar za to samo przewinienie. Czym innym jest kara z art. 34 ust. 1 ustawy wypadkowej, a czym innym ustalenie kategorii ryzyka ubezpieczeniowego i podstawowej składki na ubezpieczenie wypadkowe na podstawie danych za trzy kolejne, ostatnie lata kalendarzowe, o których mówi art. 31 ustawy (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 8.10.2014 r., III AUa 352/14, Lex nr 1527085).

Mając na uwadze powyższe Sąd uznał, że odwołania płatnika składek zasługują na uwzględnienie i dlatego na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.

SSO Anna Walczak - Sarnowska